

Mlado Jutro

Štev. 4

Nedelja, 22. januarja

1933

Tone Gaspari:

Noč

Objeta z ročicami sta ždela otroka v črni tišini. Nikjer nobene svetlobe. Vse zakleto v temo in nesrečo. Tinček je poklical očeta: »Očka, očka!« Pa niti sam ni čul svojega glasul. Odnekod so zagrmle čarovnikove grožnje, kakor bi zahropel zmaj iz globoke jame. Oj, zlobel!

Tinček in Jerica sta se stresla v mrzlici. Zamižala sta.

Zaslutila sta, kako se vali kakor črna reka iz daljave orjaška pošast, ki ji plamti zenica v edinem očesu.

dobiš otrok v svojo hudobno pest! Pokorno se boš plazil ob mojih nogah in čakal mojih ukazov!»

Čarovnik mrak se je raztegnil preko tal. V onemogli jezi je zasadil dolge, nohte v zemljo. In gospodarica mu je še velela: »Ti veš moj ukaz! Izvrši ga takoj tako, kakor želim! V trenutku

WRNAT

Ko sta otroka spet spregledala, sta vsa začudena padla na kolena. Pred njima je stala kraljica Luna v vsej svoji krasoti.

»Kraljica Luna,« je prosil Tinček, »ostani pri naju! Čarovnik naju ne mara! Grd je in zloben!«

Šele ko se je kraljica popolnoma obrnila k otrokoma, sta pogledala v daljavo. Tam se je zvijal na tleh čarovnik Mrak in se plazil kakor črn pes h kraljici.

Tinčku in Jerici se je srce umirilo. Na liceca se je naselila tolažba.

Preteč je kraljica Luna kaznovala čarovnika

»Čarovnik Mrak! Ti si moj hlapec! Zakaj me nisi ubogal? Nikoli več ne

morata biti otroka sredi mojih dvoran in ves moj dvor naj se jima spet prikloni. Glej, da bo spremljevalka, črnolaska Noč, pri nas!«

Bliskoma je šinil čarovnik kvišku. Ni pogledal ne Tinčka ne Jerice. S črno palčico je zamahnil trikrat po zraku. Tla so se nalahko zamajala: v naslednjem hipu sta otroka stala spet sredi Luni-nega čarobnega dvora poleg črnolasko Noči.

Tedaj se je šele slavlje res začelo.

Skočili so Rajalčki po stezi. Brž so od nekod prinesli mizo, pogrnjeno s prebelim prtom. Skočili so drugič. Razvrstili so okrog mize stolice z mehкими blazinami. Skočili so tretjič. Kar obložili so mizo, da Tinček in Jerica nista vedela

kdaj. Vse je bilo mahoma kraljevsko urejeno:

Prozorni krožniki; svetle žličke, višice noži; snežnobeli prtíči; steklene skledice za sadje; zrcalasti kozarci.

Po sredi so vabile v dolgi vrsti same sladkosti, slajše od onih v Indiji Koro-mandiji. Vmes pa se je vil po svilenem prtú venec rož Plamenic.

Tinček in Jerica so se jele stekati v ustih sline. Glas Kraljice ju je predramil: »Otroka, pojdiva z menoj, da Vas ma razkažem svoje kraljestvo!«

Luna ju je peljala okrog mize in dalje po stezi, dokler niso dospeli do vesoljnega okna.

»Poglejta tu skozi!«

Otroka sta oba hkratu plosnila z rokami.

Nepregledna modra poljana se je širila pred njima, pod njima in nad njima. V teh modrih globinah in višinah so krožili svetovi zvezd. Nekateri so bili tako veliki, da se je zdelo, kakor da so na njih gore, doline in vode. Daleč tam zgoraj pa je bila ta prostrana poljana kar posejana z drobnimi, drobnimi lučmi, kakor bi cvetelo milijone marjetic.

»O kako čudno lepo!« se je izvilo Tinčeku in Jerici iz prsi.

Kraljica jima je kazala natančno vsako čudo posebej! Vidita, tam skoraj sredi poljane veliko, škrlatno rdečo lučko: to je kraljestvo kraljeviča Marsa.«

— ki se bo nočoj zaročil.«

Tako je zapel ves dvor, razvrščen v polkrogu ob oknu.

Tamle na nasprotni strani od Marsove zemlje se svetlika blede luč kakor steklena zvezda. Tam biva kraljica Večernica. —

— zaročenka kraljeviča Marsa,« je pojoč dostavil dvor.

Tinček in Jerica sta skraja opazovala igračke in s slastjo poslušala vsako besedo. Kmalu pa sta začela stezati skozi okno roke. Kar uhajala so jima vprašanja.

»Zaroka bo opolnoči. Še dobro uro, pa se bosta pripeljala kraljevič in kraljična na tistihle zvezdnatih vozovih, ki ju tam zgoraj pričakujeta.«

Luna je iztegnila kazalec skoro navpič.

»Saj res!« je Tinček ponosno prikimal. »Štiri zlata kolesa sol.«

»Tisto je veliki voz za kraljeviča. Onile, više, ki je prav majhen, pa bo vozil kraljično.«

— po jasni cesti sredi marjetic!« je enoglasno pripomnil dvor.

»Ta jasna cesta vodi čez vso poljano. Vidita?«

Otroka sta prikimala in potegnili s kazalcem kakor po cesti.

»To je Rumska cesta, na kateri je milijon takih zemljic, kakršna je tu.«

»Jej! Ali ne moremo tja?« je ušlo Jerici.

»Predaleč je do tja! Zamudili bi zaročilo!« jo je zavrnil dvor.

»Mimo teh zemljic se nam bosta nočoj blizala voza, kakor dve ptici. Kraljevič bo med potjo povabil s seboj tudi sosede, ki gospodujejo lepim zemljam na vseh straneh.«

Med pripovedovanjem so švigali mimo luči goreči curki, kakor bi se izlivali iz oči zlate solze.

»O, zvezdica je umrla!« je povedala Jerica. »Mama je nama pravila, da vsakokrat z zvezdico tudi kdo umre. Ali je res?«

»Včasí že, vselej pa ne! Preden zvezdica ugašne, pa se ji utrne v bolesi edina zlata solza. Nato kane na poljano in se tam izgubi.«

»Taka zvezdica umre!« je počasi žalostno potrdil dvor.

»Ali zdaj ni nihče umrl? Tako se bojim za očka in mamo!« V skrbah se je ozrl Tinček v kraljico.

»Očka in mama mirno spita in sanjata lepe, lepe sanje. Jaz sem bila prej pri nji in sem ju videla.«

Kraljica je potolažila otroka. Potem se je obrnila, rekoč: »Zdaj pa vsi v biserno dvorano, kjer bo slavlje! Takoj bodo tu gostje!«

Komaj je Noč privedla Tinčka in Jerico spet v dvorano, se je že vesoljno okno na moč razsvetlilo. Zunaj so zamigljala zlata kolesa. Kraljica Luna je hitela, da sprejme visoke goste. Vstopili so skozi okno. Zazvenel je zlati pesek pod nogami.

Sprva sta gledala Tinček in Jerica prihajajoče postrani, ker sta zapazila vmes čudne postave. Še sanjala nista nikoli, da žive kje taka bitja.

Sprevod se je približal.

In glej, kraljica Luna je pristopila prav k otrokoma. Svečano je spregovorila:

»Visoki gostje! Po tisoč letih sem spet oživela svoje dvorane in svoje vrtove tako, kakor so bile nekoč po vsem mojem kraljestvu. Slavlje, ki ga praznujemo nočoj, mora biti nad vse sijajno in veselo. Bodite iskreno pozdravljeni vsi, posebno pa vidva, kraljevič Mars in kraljična Večernica!«

(Dalje prithodnjo nedeljo.)

Ivan Albrecht:

Pred izložbo

Za steklom, za tem orošenim
Deveta dežela živi,
kjer zajček objema medveda
in ovca se volka tišči.

Pa dete tam panterja jezdi
in z levom otrok se igra,
za steklom visokim zares je
Deveta dežela doma.

Ko Bojanček gleda in hoče
stopiti v deželo čudes,
braneče postavi mu stena
visoka, steklena se vmes.

Otroku oči se iskrijo
in bisere svetle roče,
ki mimo Devete dežele
na mrzla tla tiho rose.

Marica Bartolova:

Kosi

Moj očka je predsednik društva za
varstvo živali. Ko sva šla zadnjič en-
krat na sprehod v okolico, sva slišala
od daleč hripavo, surovo kričanje: i-ja.
i-ja, vmes pa zmerjanje in pokanje z
bičem. Moj oče je pospešil korake in
kmalu sva bila za ovinkom na blatni,
ilovnatí cesti.

PIRNAT

Stal je tam konjič z dolgim vozom,
naloženim s težkimi vrečami. Žival je
bila tako suha, da so se ji rebra lahko
preštela.

I-ja, i-ja! je vpil voznik nad konjem
ter ga neusmiljeno bičal.

Konjič je napejal vse moči, da so
se mu šibile tanke noge, a voza ni
mogel premakniti z mesta, ker so se
kolesa močno zarila v blato. Voznik je
zavihtel bič ter pričel udrihati z debe-
lim ročajem po ubogi živali. Tedaj je
priskočil moj očka in zakričal:

»Človek, ali ste ob pamet? Mar ne
vidite, da se živali trudi na vso moč,
da bi voz premaknilo, a ga ne more!
Udarce, ki padajo po konju, bi zaslu-
žili vi, ki ste brez srca in brez vesti.
Mislite, da žival, ki se ne more bra-
niti in ne more potožiti ne trpi? Za-
kaj pa toliko nalagate na voz, ko ven-
dar poznate cesto, kako je slaba in pa
svojo ubogo konjsko paro, ki pri vas
še glad trpi, kakor se vidi.«

Med tem se je nabralo že nekaj lju-
di, med temi več moških. Moj očka jih
je naprosil, naj mu pomagajo odnesti
nekaj vreč z voza, da bi konj mogel
speljati vozilo iz blata. Ko se je to
zgodilo, je moj očka pobožal konjiča,
voznik pa je jezen zavpil na vse grlo:
I-ja, i-ja! ter hotel že z bičem zamah-
niti, pa ga je moj oče trdo prijel za
roko in rekel:

»Čemu se tako derete, da se vas sli-
ši celo uro daleč? Prigovarjajte živali
raje prijazno in prav tako bo vlekla
ali pa še bolje kot če prav vpijete.«
In res, konjič je z lahkoto potegnil voz
iz blata na trdo cesto. Moj očka in
mojže so zopet naložili vreče na voz
in konjič je sicer težko, a vendarle
vlekel voz.

»Drugič ne smete toliko naložiti,« je
dejal moj očka in krenila sva na desno
proti gozdu. Čez nekaj časa je zamr-
mral kakor sam zase, a vendar tako,
da sem ga razumel:

»Prav je rekla tista danska pisate-
ljica, ki je vzkliknila: »O, da bi mogla
z enim mahom ubiti vse živali, ki slu-
žijo brezsrčnemu človeku, da ne bi več
trpele!«

In oče je tedaj začel pripovedovati
meni, ki sem hodil že v peti razred
gimnazije, tako-le:

Kakor veš, sem jaz kmetski sin, zato
tudi dobro poznam kmetško trdo, ne-
uglajeno naravo, če raste brez šol in
izobrazbe, ki poplenuje človeku
dušo in čustva. Naša hiša je stala na
samem, na zelenem griču sredi sadov-
njaka. To je bilo spomladi ptičjega
petja!

Nekega dne je prišel moj oče z njive
domov in je rekel: »Ti šmentani kosi
imajo zopet mladiče. Vse češnje nam
bodo pozobali.«

»Kje pa imajo gnezdo,« sem vprašal, kakor brezsrčen fantalin.

»I, kje,« je dejal oče. »Na drevesu pač le, poišči, boš že našel.«

Sel sem in iskal tako dolgo, da sem gnezdo dobil. In tedaj — sram me je — a ti moram povedati, tedaj sem pomoril vse mladiče drugega za drugim. Stara kosovka je kričala, priletel je

še stari kos in oba sta obupno frfotala okoli drevesa in zdelo se mi je, da vpijeta: Sem te vidu, vidu, vidu!

Doma sem se pohvalil, da ne bodo kosí češeni; zobali, na kar se je oče smehljaj, mati pa je rekla očitajoče:

»Pa bi le ne smel tega storiti.«

Onega dne mi nekaj ni bilo dobro pri srcu, nekaj me je peklo tu notri. Ko sem zvečer molil večerno molitev, se mi je naenkrat zazdelo, da je nekdo jezno zaklical:

»Kaj moliš, ko si pa tako brezsrčen do božjega stvarstva, do nedolžnih ptic!«

Nehal sem v strahu moliti in sem kmalu nato zaspal. Sanjalo se mi je o kosih. Vsi mladiči, ki sem jih pomoril, so prihiteli in žalostno čivkali okoli mene. Čivkali so tako dolgo, da so priklicali stara dva, ki sta zavpila vsak zase: Sem te vidu, vidu, vidu! Nato sta me pričela kljuvati s svojima kljunoma. Zdaj me je kosovka čofnila po glavi, zdaj kos po nosu in zopet stanka po čelu in stari kos po očeh. Branil sem se in otepal okoli sebe, a kosov nisem mogel prepoditi. Zakričal sem, da sem se sam slišal in se zbudil ves poten.

Odslej kakor da se mi je posvetilo v glavi. Nikoli več nisem storil nobeni živali nič žalega, in ko je moj oče pretepal kravo, sem ga svaril.

Tudi svoje sošolce sem učil, naj ne lovijo in ne mučijo živali in marsikateremu so moje besede pomagale.

Čimba in njena lajnica

»Pred nekaj leti,« tako je pripovedoval Stoffens, raziskovalec Afrike, »sem se napotil s filmsko družbo, ki je hotela snemati divje živali, v notranjost Afrike. Fred, ki je vrtil filmsko kamero, je kupil od nekega črnca ljubko opico, ki ga je imela zelo rada in mu je neprestano sedela na rami. Opica je bila zelo živahna, vendar je pri snemanju vedno mirovala; tako smo dobili že nekaj prav lepih snetkov. Če so se kje prikazale divje zveri, se je še tesneje stisnila k Fredovemu vratu in boječe gledala divje živali.

Kadar je bila Čimba slabe volje ali kadar jo je bilo česa strah, ji je bilo samo treba dati majhno lajnico, kakršne smo vzeli s seboj kot darila za črnce. Hitro je jela vrtiti lajnico, in godba jo je kaj kmalu pomirila. Še potem, ko lajnica ni dala več glasu od sebe, je Čimba z velikim veseljem vrtila ročaj.

Hodili smo zapadno od reke Pungi, in črnici so nam hoteli pokazati votlino, kjer je živela levja dvojica. V visokem jesenovem drevesu smo napravili Fredu sedež in pritrdili njegovo kamero v vejvju. Potem se je Fred vzel na svoj prostor, in Čimba mu je kakor zmerom — sedela na rami

Naši strelci so se počasi pomikali naprej in skušali s slepimi strelji zgrabiti levjo dvojico iz brloga. Nič dolgo ni trajalo, pa se je prikazal iz votline velik lev. Kakor smo pričakovali, je kmalu krenil mimo jesenovega drevesa na levo in se počasi oddaljil v stepto. Fred je lahko napravil nekaj prekrasnih snetij. Krenili smo za levom in zaklicali Fredu, naj še ostane na drevesu. Ko smo bili pa kakih tristo metrov oddaljeni od drevesa, je stal Fred, ves spraskan in okrvavljen, nenadoma pred nami. Prav tisti mah, ko je hotel skočiti z drevesa, je bil zagledal levinjo, ki se je počasi plazila iz votline proti njemu. V svojem strahu je izpustil vejo in telebnil na tla. Videl je še, kako

se je levinja ustrašila in odskočila, potem je pa stekel za svoje življenje. Visoka stepna trava ga je skrila, in zdaj je bil srečno spet pri nas. Toda verižica, na kateri je imel Čimbo, se je bila pri padcu utrgala in zdaj je sedela mala opica sama na drevesu, če je ni bila levinja že strgala dol in požrla.

Hitro smo zbrali svoje ljudi in se vrnili k drevesu, na katerem smo imeli tudi filmsko kamero. Levinja je še zmerom oprezala okoli drevesa. Časih je malce postala in zarjovela, potem se je pa spet zagnala v deblo in skušala splezati gor, kar se ji pa ni hotelo posrečiti.

In zdaj nas je opazila. Rjove se je obrnila proti nam. Oplašili smo jo s slepimi strelji, tako da se je naposled renče vrnila v svojo votlino.

In zdaj smo zagledali ubogo Čimbo. Njena pretrgana verižica se je bila zavela v vejevje. Njene oči so bile videti od strahu še večje in neprestano je vrtila filmsko kamero. Bržkone je mislila, da ima lajnico v rokah. Mnogo truda je bilo treba, da smo jo spravili z drevesa...

In ko smo rešili tudi kamero, smo opazili, da je bila Čimba zvrtila celih štiri sto metrov filma! Pri razvijanju je Fred našel, da je bilo med temi štirimi sto metri kakih sto metrov porabnega traku. Kazali so levinjo, kako se je vsa besna zaganjala v drevo. Čimba je s svojo dozdnevno lajnico snemala ta prizor in tako nadomestila gospodarja!

Nedavno tega smo tudi v Evropi predvajali ta film, ki je povsod dosegel

ogromne uspehe. Vendar pa ni nihče vedel, da je bila snela najzanimivejši prizor majhna opica v svoji smrtni grozi...

Poslednji svojega rodu

Med sivkastozeleno se svetlikajočimi debli Bjalovškega pragozda na Poljskem leži jutranja meglica. Počasi se dela dan. Ptički spijo, dokler ne posije prvi solnčni žarek. Tako ti je, kakor da slišiš dihanje zemlje. Zdajci — lahen šelest. Iz megle se prikaže zanemaren moški. Čepico nosi globoko na očeh. Puško tišči na prsi, da se mu pri skakanju čez močvirnata mesta ne bi snela.

In zdaj nekaj zasope. Iz megle se prikaže temen, kosmat velikan. Ogromen, izbočen hrbet se ostro riše proti nebu. Razmeroma majhna glava, ki jo krasita ostra, močna rogova, sedi na kratkem vratu in daje prikazni nekaj potuhnjenega. Komaj je zagledal mož veliko žival — zober je, prago vedo — zadrži dih. Počasi dvigne puško k licu, skrbno pomeri — žival se je ustavila, nič hudega sluteč, — in močan pok odjekne v jutranjo tišino.

Velikan klecne, se zvije in v nekaj trenutkih pogine...

Tako je poginil pred več ko desetimi leti zadnji zober nekdanjega carskega

lovišča, ustreljen od dvijega lovca. Tako je izkrvavel poslednji svojega rodu na kraju, kjer je nekoč živel na stotine te lepe živali pod zaščito ruske vlade.

Danes vidite zobra samo še v kakem velikem zooškem vrtu, kjer se na vso moč trudijo, da bi ohranili to krasno žival. Zadnja statistika je pokazala, da živi na vsem svetu samo še šestdeset zobrov.

Brata Grim:

Gospa Škrletica

V prastarih časih je živel na Gorenjskem mogočna kraljica orjakov Ajdov, gospa Škrletica. Stanovala je na visokem pogorju, nedaleč Kranjske gore, ki je zdaj sivo in golo. V tistih časih pa je bilo polno gostih gozdov, bogatih polj in zelenih travnikov. Nekeč jo je obiskal njen mali sin. Jokal je in stokal; blato mu je pokrivalo obraz in roke, obleka pa mu je bila črna, kakor oglarjev suknjič. Hotel si je izrjavati jelko, da bi se igral z njo konjička. Drevo pa je stalo na robu močvirja, gruda je bila mehka in ubogi sin ajdovske kraljice se je pogreznil do vratu v blato. Vendar se je še srečno rešil neprosto voljnega oklepa.

Gospa Škrletica ga je tolažila, obljubila mu je novo obleko in poklicala slugo. Temu je rekla, naj vzame mehkih krušnih drobtinic in očisti z njimi obraz in roke njenemu sinu. Komaj pa je pričel s tem svetim božjim darom tako pregrešno ravnati, se je dvignil strašen vihar in udarila je silovita strela.

Ko se je spet zjasnilo, ni bilo nikogar več. Vse je izginilo! Bogata polja, zeleni travniki, dišeči gozdovi in dvorec gospe Škrletice, vsega, prav vsega je bilo konec, kakor da bi se vdrl v zemljo...

Zdaj se preko pogorja razprostira puščava, mrtva puščava, pokrita z golim kamenjem, na katerem ne bo zrastle niti mrvice trave več. Sredi te žalostne pokrajine pa stoji gospa Škrletica, kraljica orjakov Ajdov, okamenela in bo tako stala do sodnega dne..

Priredil B. Z.

Tim in Tom, ki sta na vso moč lagala

Tom sreča Tima.

»Nu,« reče Tom, »ali naj ti kaj povem?«

»Da,« reče Tim, »pripoveduj!«

»Pri nas doma so hiše tako visoke, da si še misliti ne moreš kako. Če stopi kdo dol v trgovino po razglednico za novoletno voščilo, se vrne šele o Veliki noči v svoje stanovanje.«

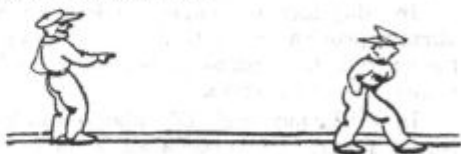
»Nu,« pravi Tim »to ni nič posebnega. Pri nas doma imamo velikanske trgovske hiše. Nedavno tega je pobegnil iz zooškega (živalskega) vrta lev in vdrl v neko veliko trgovsko hišo. Teden dni je požiral prodajalke in nihče ni zapazil, da bi jih kaj manjkalo.«

»To je bil čisto navaden lev,« je rekel Tom. »Pri nas imamo pa v zooškem vrtu kačo, ki žre ogenj in pljuje led!«

Tim se je razjezil.

»To ni nič posebnega,« je rekel. »Pri nas imamo v zooškem vrtu opico, ki skoči tako visoko, da v zraku od lakote pogine, preden se vrne na zemljo.«

Tim je torej zmagal, ker je bila njegova laž najbolj debela, in Tom je šel osramočen domov.

Zmaj in metuljček

Lep pisan zmaj se je zibal visoko v zraku. Zasmejal se je solncu v obraz in ponosno pogledal okoli sebe.

»Ali me zavidaš,« je vprašal metuljčka, ki je letal nizko nad zemljo od cveta do cveta. »Ti ne moreš leteti tako visoko. Jaz bom pa morda še danes pogledal v nebesa!«

»Prav nič te ne zavidam,« je odgovoril metuljček. »Čeprav se ziblješ zdaj tako visoko v zraku, te lahko vsak čas potegnejo k tlom. Na vrvici visiš in plesati moraš, kakor drugi hočejo. Jaz pa letam prost kamor hočem. In prostost je najdragocenejši vseh blagrov!«

Kaj pišejo Jutrovčki?

Ljubi striček! ~~Še~~ leto sem pridno čital »Mlado Jutro« in Te že prav dobro poznam. Ko sem čital pisma Jutrovčkov, sem si želel, da bi tudi mene sprejel v svoj kotiček. Pred vsem ti želim prav srečno novo leto!

Janko Lončar, uč. IV. razr. v Tržiču.

Drago »Mlado Jutro«! Kakšno veselje je zavladalo v razredu, ko so prinesli gospa učiteljica knjigo »Bratec in sestra Mica«. Kako ponosni smo, da imamo v knjižnici knjigo, ki smo si jo sami zaslužili. Za to darilo se Ti pristrčno zahvaljujemo. Želimo vsem Jutrovčkom in stricu Matici prav srečno novo leto!

Učenci in učenke osnovne šole v Smihelu nad Mozirjem.

ZIMA

Snežec pada,
solnce sije,
skozi gozd
pa burja brije.

Led pokriva
zemljo vso,
v naših srčkih
ni hudo.

Sankanje, smučanje,
to je veselje
da, ta naše
največje želje.

Človek se pri peči
stiska
ta čas, ko zunaj
burja piska.

Vojko Ozim, uč. I. razr. kl. gimnazije v Ljubljani.

Dragi stric Matic! Mogoče pa bi Jutrovčke zanimalo, kako je bilo pri rudniški nesreči v Hrastniku. — Do dvanajstih smo v šoli brezskrbno sledili običajnemu pouku. Opoldne pa dobijo najbednejše učenke toplo kosilo. V našem razredu jih ga od pet inštiridesetih dobiva pet. In ko so se ti stega dne vrnile v razred, so nam povedale žalostno vest:

»V ostriški jami gori in rudarji ne morejo ven!«

Namah je vsem zastal dih, in sobo je napolnil krčeviti jok. Vse učenke, ki so imele očete, brate in druge sorodnike zaposlene v tem rovu — vse je obšel obupen strah. »Joj, kaj je z očetom, bratom?« Po hodniku se je slišalo krčevito ihtenje: »O Bog, o Bog, naš ata je paznik in vedno hodi tam okrog motorjev. Kaj bo, kaj bo?«

In kakšno je bilo šele pred rovom! Ble-di, prepadeni in v obupni grozi so čakali

svojci: »Ali bo naš živ prišel, ali nam ga mrtvega prinesejo?!« Natančna poročila so se zvedela šele ob treh popoldne. Da bi v oni zmedi še otroci ne delali večje zmešnjave smo imeli tudi popoldne pouk. Pa pristopi k meni mamica in mi t.h.o šepne na uho: »Poglej, Tatjana, kako je Bancev vesel in kako razigrano pleše kolo! Revček niti ne sluti da je njegov brat tudi med mrtvimi!« Kdor je vedel za nesrečo, ga je sočutno pogledal, dokler ga ni nenadoma prišel poklicat starejši brat: »Stane, pojdi! Tudi mi smo med nesrečnimi!« In že je odcepel, skoraj bos in golglav proti domu. Žalost se je naselila v naša srca. In namesto pestre sokolske akademije smo imeli 1. decembra prežalostni pogreb pone-srečencev.

Tatjana Čander, uč. V. razr. v Hrastniku.

Dragi Jutrov striček! Dvomim, da ti ne bila znana vesela pravljica o našem »pri klenjenem polžu«. Kdor je svoje dni povprašal domačina karkoli o polžu, je dobil nepričakovan »nemi odgovore, da ga je za vselej minila nagajiva radovednost. Čas je pa te razmere in navade ublažil, in zdaj smo ponosni na zgodbo o polžu in prepri-

čani smo, da ga ni širov sveta kraja, ki bi se mogel ponašati slično pravljico. Pravljica o priklenjenem polžu se bo baje v kratkem upodobila, zato dragi striček, Te že danes vabim na odkritje polževega spomenika. Tukaj ti pa še priložim lastno-ročno risbo.

Kornelj Teran, uč. I. razr. viš. nar. šole Višnja gora.

Moja najljubša prijateljica je Darinka, hčerka g. postajenačelnika. Nekoč, ko sem se vozila z njenim kolesom, sem padla in si močno potolkla roko. Takoj je prihitela k meni in poklicala svojo mamo, ki mi je napravila ovitek. Zato je Darinka moja najboljša prijateljica.

Marica Skok, uč. III. razr. v Središču.

Tega še ne veste

Človeško srce

Človeško srce izvršuje z vsakim udarcem najvažnejše življenjsko delo. Redno udarja 72-krat v minuti. En udarec (utrip) požene 55 kubičnih centimetrov krvi. Vsaka srčna mišica izčrpa v minuti 4 litre krvi. Če telo počiva, poženeta obe srčni mišici na dan 480 litrov krvi skozi telo. Če preračunamo dnevno delo srca, to je delo 24 ur. v kilogramske metre, vidimo, da je tako veliko, kakor delo dvigala, ki dvigne tri ljudi na 100 metrov visok stolp.

Črke na letalih

Marsikoga zanimajo črke, ki jih vidi na letalih poleg imena. Te črke značijo države, odkoder je letalo. Naj vam jih nekaj naštejemo: U-Z Združene države Severne Amerike. G — Velika Britanija (Anglija). L — Češkoslovaška. F — Francija. I — Italija. C — Romunija. P — Poljska. O — Belgija. X — Jugoslavija. Skupno je na letalu pet črk; prva znači državo, nadaljnje štiri pa so tako zvane vpisne številke.

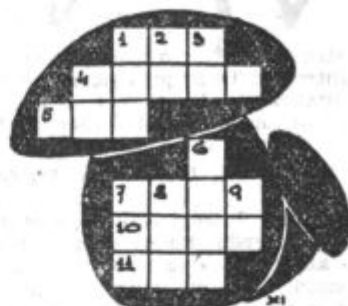

Mali izdelovalec papirja

Nekdaj so izdelovali v Evropi papir samo iz cap in cunj. Ko pa se je z napredkom duhovnega življenja v 18. stoletju silno razvila tudi tehnika papirne industrije, je postala nabava surovin za izdelovanje papirja skrajno pereča zadeva. V štiridesetih letih 19. stoletja je slišal tudi tkalčev sin Frieder. Gottl. Keller iz Hainchena v Nemčiji, kako zelo primanjkuje industriji papirja surovin in kako je zaradi tega v velikih težkočah. Mladí mož je premišljeval dan za dnem, kako bi odpravil to pomanjkanje surovin. Na nekem svojem potovanju je počival in je pri tem slučajno natanko opazoval ose, ki so gradile gnezda. Pri tem je opazil, da so gnezda, ki si jih delajo te žuželke, skoro slična papirju. Opazoval je naprej in videl, da lepijo te živalice skupaj majhen lesena vlakna. Na ta način izdelujejo ose papir, kakor si dolej ni bilo mogoče boljšega niti misliti. Tako so ose pripomogle k odkritju nove surovine za izdelavo papirja in to odkritje je dovedlo do struženja lesa ter izdelovanja papirja iz lesa. Brez tega odkritja bi industrija papirja ne mogla danes več delovati.

Križanka »Gobe«

Vodoravno: 1. načelnik banovine, 4. moško ime, 5. otok v Jadranskem morju, 7. žensko ime, 10. moško ime, 11. poljska rastlina.

Navpično: 1. glas, 2. površinska mera, 3. nikalnica, 6. afriška žival, 7. domača žival, 8. oče, 9. veznik.

Rešitev križanke »Lev«

Vodoravno: 2. oko, 4. ep, 5. lev, 7. Lot, 9. in.

Navpično: 1. okel, 3. Opel, 6. vo, 8. ti.

Glavice v roke

Rešitev: B ožič
O rkan
Ž ezlo
I skra
Č eber

Zlogovnica

Sestavi iz naslednjih 8 zlogov: ko-lje-lo-o-par-po-trok-vač 4 besede: 1. Obrtnik. 2. Pekovsko orodje. 3. Potomec. 4. Obdelana zemlja. — kateri začetne črke dajo ime kosa šolskega pohištva, končne pa začetek učenosti.

Dopolnjevalka

I
— —va
—va
— —va
II

Vstavi namesto črtic črke, da dobiš od I—II ime čarobnega kroga.

Kvadrat IV

1	2	3	4
2			v
3			e
4	v	e	t

1. kurivo, 2. spona, 3. bolezen, 4. —.

Rešitev kvadrata III.

1. prsi, 2. ravs, 3. svet, 4. isti.